

Deo opt. max. uni & trino, Virgini Deiparæ, & sancto Luca orthodoxorum Medicorum Patrono.

(1668) May 1368

Q V Æ S T I O M E D I C A.

Quodlibetariis disputationibus manè discutienda in Scholis Medicorum, die Mercurii quinta Januarii.

M. ABRAHAMO THEVART, Doctore Medico, Præside.

An sedando Colico dolori purgatio?

DOLOR est tam dirus corporis humani hostis, ut multi maluerint mori, quam dolere. Tristissimi illius symptomatis proximam causam puta solutionem continui, aut contigui divisionem: sed cave credas id symptomatis promiscuè in quamvis corporis partem cadere. Ossa quantumvis contundas, impunè feceris, si membrana, quæ vestiuntur, denudata vel media frangas. Sentire solis partibus membranosis à natura concessum, quæ totæ nervæ sunt, inter quas primas tenent intestina, sed Colon præsertim quod Colico dolori nomen ut & originem dedit, si quando illius anfractibus hæreat aut coërceatur, quod intestini membranas exquisitissimo sensu donatas distendat, hinc cruciatus vulgò Colicus dictus: qui dolore aliàs fixus, aliàs vagus Colon intestinum peculiariter obsidens.

VENTRICULUS cibi potionisque promptuarium meritò audit. Ex illo tanquam ex abundanti penu, totum corpus alimentum suo jure efflagitat. Stomachus quippe non sibi soli natus, toti corpori coquit, ac sibi. Ejus actio coctio dicitur, quæ acidi innati calorisque ope perficitur. Ejus opus chylus est, colore unus, substantiâ multiplex; Ex partibus namque constat heberogeneis: Harum alibiles quædam, excrementitiæ aliæ; his excipiendis patent intestina, sed Colon præcipuè, amplum cum sit, cavum, gisique multis sinuosum. In eo igitur causam genuini doloris Colici investiga, aut statum crassiores, aut humorem lentum ac pituitosum, nonnunquam acrem ac mordacem & verè biliosum, feces induratas, lumbos sero viscoso in globum coactos, & alia istiusmodi: in quibus præcipuas Colici doloris causas statuimus, quæ ut plurimum ab improbi succi alimentis, crapulâ, ab errore commisso in victus lege, aut vitatâ ventriculi functione, sobolescunt.

UT plurimæ plantæ, figuræ similitudine, etiam peritissimis Botanicis imponunt: ita varii morbi, adeo inter se similes sunt, ut expertissimos Medicos eludant. Cave obvios quoque ventris cruciatus, Colicos dolores credideris, Nephritici, Iliaci, Uterini, Colica passio pictorum aut pictonum vulgò dicta, nonnunquam veram ita mentiuntur, ut ab imperitis facile confundantur; qui tamen & locis & signis propriis distinguuntur, solum apud melioris notæ Medicos, is verè Colicus dolor est, qui Colon intestinum occupat. Hunc rorò comitatur febris, incipit cum Colo intestino à dextri renis regione, & ad jecoris partem gibbosam ascendit, hinc secundum stomachi fundum ad lienem & renem sinistram quasi zona tendit, ibique deorsum ad rectum intestinum deflectit. Ne mireris igitur quod æger nihil magis metuat, nisi ne medius disrumatur miser, quod levissimum digitorum tactum vix ferat, quod quasi terebello sibi ventrem perforari ac divelli conqueratur, quod nauseat, vomitur, quod cruda multa nonnunquam etiam biliosa supernè excludat, infernè aut nulla aut pauca, quod tympani instar totum tumeat abdomen, quod rugitus ac murmur frequens obaudiat, quod ab esculentis potulentisque irritetur dolor, quod singulas abdominis partes quasi doloris conficiat accuset, trahitur nempe totum abdomen in consensum Coli intestini malè affecti.

IN Colico dolore plerumque plus est doloris quàm periculi. Ad mortem rarò, ad salutem ferè semperamat terminari: Nonnunquam in alium affectum, mutatâ velitatione, vertitur. Quò pauciores Coli intestini partes offereantur, eò meliore loco sunt res ægrotantium, quo plures, deteriore. Doleat pars infera Coli quæ ad rectum intestinum vergit? Dolor mitior est. Doleat pars suprema? Sævior. Non tamen ita contemnes velim, quin haud cunctantè auxiliatrices manus afferas, citâ noxii humoris eliminatione, maxime si sint dolores acerbissimi, uno loco fixi, & constantes, si excrementa prorsus supprimantur, urgeant vigilie, si æger levi sudatiunculâ maceat, tunc enim Annibal est ad portas: stringendum ferrum, ne superveniat grave aliquod symptoma, quod pessimæ parentis nequior sit soboles.

QUAMVIS ad mortem sæpius fatalis non sit colicus dolor, tamen ad illius curam infinita pendè excogitata sunt remedia, clysmi, potiones, foci, itum est usque ad narcotica, quæ quidem fugacem doloris post liminio redituri mitigationem pollicentur non perfectam. Omne feret punctum purgatio, quæ citò, tutò, & jucundè, per causæ morbum committentis expulsionem dolores profligabit. Si ex blandis Catharticis non mochlicis, præviâ Venæ sectione pro viribus ægrotantis, & morbi magnitudine, æstimandâ, concinnetur. Ejusmodi sunt manna calabrinum, follicula orientalia, & crystalli tartari; Non neglectis laudari ritè præparati granis aliquot cum Catharticis permiscendis. Excitata siquidem mediocri fermentatione, non minimam serosâ illuviei & spirituum copiam concitabit allicietque ad intestina, quibus excrementa illorum cellulis ac etiam tunicis coërcita, probè diluentur, commodèque pellentur foras. Apagæ itaque medicamenta vulgò specifica dicta, quibus ægros miserè torquet credulus agyrtarum grex, qualia sunt intestinum lupi præparatum & in modum cinguli gestum, lapilli vulgò Colici nuncupati ex collo suspensi, Equorum testiculi vino macerati atque lento furni calore exsiccati, sexcentaque alia ejusdem farinae. Falluntur namque aliosque fallunt, qui talibus nugis plebem vanâ spe deludunt.

Ergo sedando Colico dolori purgatio.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Dominicus de Farcy.
M. Henricus Mabien.
M. Claudius Guerin.

M. Paulus Martor.
M. Carolus le Long.
M. Ludovica Morin.

M. Nicolaus Morin.
M. Claudius Quartier.
M. Ioannes Bourgaud.

Proponebat Parisiis FRANCISCUS PICOTE DE BELESTRE, Parisinus, Baccalaureus Medicus. A. R. S. H. 1684.